Anul IV — Orăștie, 18/30 Aprilie 1898 — Nr. 16

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe ½ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

• • • • •

Când vedea-vom încă un erou român?..
Secolii se scură... ferele rĕmân!..
Nici o zi n'aduce neamului mărire:
Vĭața noastră trece fără strălucire!

La gândiri de falĕ, sufletul căzut
Tremură ca sclavul ce s'a abătut.
Jugul pentru dînsul s'a făcut un bine;
Viața în robie... nu mai e rușine!
Și cu toate astea, o, pămînt iubit,
La mai mândre zile tu ai fost ursit!..

Sabia străină pleacă frunți plecate!
Când inima-i slabă, brațele-'s legate!

Mulți roșesc în vĭață mândru-a mai gândi
In străbuna țară fericiți a fi!
Căci robia lungă sufletu 'njosește
Tot pe-atât cât corpul dureros sdrobește!

Vulturul cel mândru, căruia s'au smuls
Aripile, zace de dureri pătruns, —
Dar' când crește-aripa-i, își apucă sborul,
Sparge cu mândrie vînturile, norul!..

SINODUL
archidiecesan dela Sibiiu.

Ședința I.

Dumineca trecută, în 12/24 Aprilie, premergênd serviciul divin, s'a deschis la Sibiiu sinodul bisericesc al archidiecesei gr.-or. române din Transilvania. Exc. Sa Metropolitul Miron Romanul a rostit un scurt cuvênt de deschidere în care zice:

»Intre valurile dese, cărora este expusă naia bisericii noastre în calea nisuințelor ei spre cultură și moralitate, mare mângăere și multă încuragiare ne dă totdeauna sinodalitatea noastră; când adecă representanții clerului și ai poporului, adunați împregiurul archiereilor sei, se consultă asupra situațiunii și vin într'ajutor ierarchiei *întru întărirea așezămintelor* organice și peste tot întru *salvarea intereselor bisericii*"...

După deschidere presidiul numește notari din cler: pe ppresb. *Mateiu Voilean*, ases. cons. și *Sergiu Medianu*, ear' mireni pe: *Dr. Iosif Blaga*, *Dr. Elie Cristea*, *Ioan Moța* și *Dr. Gavril Buzura*.

S'au ales apoi comisiile (6): verificătoare, organisătoare, bisericească, școlară, financiară și petiționară, în fiecare câte 9 membri: 3 din cler și 6 mireni.

S'au presentat apoi sinodului actele incurse: raportul despre alegerea de deputat sinodal la Bistrița; cererile de concediu, rapoartele consistoriale și mai multe rugări adresate, competent și incompetent, sinodului. S'au dat fiecare comisiei la care aparține. Cu acestea întâia ședință s'a închis.

*

Ședința a II-a (25 Aprilie n.).

Președinte: Ex. Sa Miron Romanul. Notar: Mateiu Voileanu.

S'a verificat protocolul ședinței prime. S'au presentat rugările alor 4 deputați pentru concediu. S'a dat.

Comisia verificătoare prin referentul Dr. Nic. Ivan a raportat asupra actelor electorale dela Bistrița. Deputatul Dr. Ioan Popescu s'a verificat deputat.

*

Ședința a III-a (26 Aprilie n.).

Preș. E. S. Metropolitul. Notar: *Dr. Elie Cristea*. După verificarea protocolului, deputatul Dr. V. Bologa a făcut o bună propunere: ca pe viitor *tinerii cari au absolvat gimnasiul și au făcut examen de maturitate, să fie primiți și întreținuți la cursul teologic gratuit.* Asta pentru a da un îndemn tinerilor cu cualificație mai bună, de-a păși cât mai deși pe cariera preoțească, unde și așa viitorul le promite tot mai mult. Propunerea s'a dat comisiei organisătoare spre studiare.

A raportat apoi referentul comisiei organisătoare, I. de Preda, asupra raportului *general* al consistorului archidiecesan.

S'a primit propunerea Consistorului (din raportul numit), ca pe 16/28 Iunie a acestui an, când se împlinesc 25 de ani dela moartea lui A. Baron de Șaguna, să se arangeze vrednice sĕrbări evlavioase în toate bisericile, întru pomenirea acestui archiereu cu adevĕrat „*Mare*" pentru biserica gr.-or. română în aceste țeri. Consistorul va da îndrumările de lipsă.

S'au luat, în firul raportului, la cunoștințe, întregirile de protopopi la Sebeș, *Orăștie*, Abrud, *Hațeg* și *Deva*. Ear' privitor la *Dobra* raportul zice: »Cât privește îndeosebi tractul Dobrei, aici este numit comisar consistorial, nu numai pentru conducerea actului de alegere, ci și pentru facerea tuturor preparativelor prescrise, și această dispositiune specială s'a luat cu considerare la împregiurarea, *că față de actualul administrator protopresbiteral al acelui tract, s'au ivit, din incidentul constituirii sinodului protopresbiteral, unele bănuieli, cari au produs mișcări mai ales în locul central Dobra, **în paguba intereselor noastre bisericești**".*

Sinodul la propunerea comisiei organisătoare, a îndrumat Consistorul să facă tot ce îi e cu putință, *ca certele dela Dobra să se curme!*

Comisia bisericească, prin Dr. I. Fărcaș, a referat asupra raportului consistorial ca senat bisericesc, de unde apare, că archidiecesa a avut în anul trecut 165.373 familii, și că peste tot numĕrul sufletelor a crescut în anul trecut în archidiecesă cu 2353, fiind acum de toți 735.000 credincioși gr.-or. români în Ardeal. — Numĕrul celor-ce știu cetì și scrie a sporit cu 14.000, azi știind cetì și scrie 28% din credincioși. — Căsătorii s'au încheiat 4623, dintre care numai 83 de părechi de căpieți s'au aflat cari n'au cerut și binecuvêntarea bisericii, ci numai blagoslovirea celui cu chinga peste piept. In anul 1896 fuseseră mai mulți cei de acest fel. Scăderea lor e un semn îmbucurător.

Pe viitor se vor arĕta lumii după protopopiate unde câți au fost cei-ce n'au cerut binecuvêntarea bisericii.

Treceri dela alte religii la gr.-orientali, au fost cu 371 mai multe, ca dela gr.-or. la alte confesiuni.

„Casul dela Hondol".

Casul dela *Hondol*, risipirea sinodului protopopesc, a venit și el în vorbă în firul desbaterilor acestei ședințe. Dl P. Cosma a cerut E. S. Metropolitului lămuriri, privitor la acea întêmplare, spunênd că aci trebue să se facă pași bărbătești, că așa ceva să nu se mai întêmple.

E. Sa Metropolitul a dat lămurirea, că raport asupra lucrului, s'a primit dela oficiul protopopesc, abia nainte cu o săptĕmână, deși casul a avut loc prin 15 Martie. Autoritățile locale comitatense, au declarat că nu cu știrea lor s'a întêmplat, ci a fost un hiperzel al gendarmilor. Consistorul va reveni asupra lucrului.

Dl P. Cosma în urma acestei lămuriri e de părere ca aci să nu ne mulțumim numai cu făgăduieli că nu s'a mai întêmpla, ci consistorul să întrevie numai decât la ministru ca să se dee bisericii vătămate satisfacția cuvenită, prin eventuala pedepsire a celor vinovați.

Adresă la guvern
în causa plății preoților

La începutul ședinței, între actele întrate, a fost depusă pe biuroul sinodal și *adresa* pe care consistorul a hotărît să o înainteze guvernului, ca remonstrare în contra legii noue despre întregirea plății preoților așa cum ea se face, cu știrbirea neatîrnării bisericii. Adresa redactată și primită de consistor, va fi sigur primită și de Sinod și apoi înaintată guvernului. A fost predată comisiei organisătoare.

Insemnăm însĕ aci, că până vine comisia cu propunere asupra ei, și până se desbate în sinod, legea din pricină — va fi deja primită de dietă! Sâmbăta trecută ea a fost primită în general, și până scriem aceste șire, poate și în special.

*

Ședința a IV-a (26 Aprilie n.).

Președ. E. S. Metropolitul. Notar: *Dr. I. Blaga*. S'au făcut 2 propuneri însemnate: Una de deputatul *Iosif Pușcariu*, că, după-ce prin legile politice-bisericești s'au scăzut venitele protopopilor, dar' totodată și lucrul li-s'a

---

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

Apus.

De câte-ori a rĕsărit
Și s'a 'nălțat pe boltă, sus,
De-atâte-ori a și apus
Frumosul soare strălucit.

Dar' noi, nemernici, n'am privit
De cât arar un rĕsărit;
Și 'n totdeauna ne-am uitat
Mâhniți spre-apusul întristat.

In zori, când soarele măreț
In raze mândre s'a 'nălțat,
Noi n'am știut sĕ-'i punem preț;
Spre dênsul nici nu ne-am uitat.

Târziu, când merge spre apus
Și raza lui a mai slăbit,
Vedem ce bine a 'ncălzit
Și ne uităm spre dênsul, sus.

Dar' el etern, nepăsător,
Dispare 'n zare, zîmbitor...
Și 'n urma lui privim cu dor.

Olga.

Iubita mării.

(Urmare și fine).

— M'ai iubit... M'ai cântat... zise marea. Dar' de ce ai iubit-o și pe ea, de ce și pe ea ai cântat-o!.. Oh! cântece de ale tale 'mi-au mai spus și alții, iubirea voastră o cunosc... Nu m'ai iubit nici pe mine... nici pe ea... te-ai iubit pe tine... Ai vrut să ne robești pe amêndouĕ; ai vrut ca să ne ai, și ai iubit-o... oh!.. oh!.. ai iubit-o pe ea mai mult pentru-că ai crezut-o mai slabă... Nu! e minciună... mârșavi sunteți voi muritorii, voi oameni nemernici, cari îmi turburați vecînic împĕrăția... E minciună... N'ai iubit-o și nici nu știți voi să iubiți din adâncul inimii. Voi sunteți nestatornici, voi lași, voi mincinoșii... Iubirea voastră!., Ascultă aci o poveste. E vorba de »iubirea voastră«, fii ai pământului nemernic.

»Odată — nu-i mult de atunci — pe bordul unui vapor elegant ședeau doi îndrăgostiți, amêndoi tineri și amêndoi frumoși. Ea era aproape tot așa de frumoasă ca și iubita ta, cu un pĕr la fel, cu ochii aproape întocmai... Veniau de departe... Se priviau, unul în ochii altuia, și se sărutau și-'și spuneau vorbe de iubire... Ah! ce iubire!.. Ce vorbe!.. Am auzit multe eu de când port muritorii în brațele mele, dar' nici-odată atâta foc, atâta patimă adâncă și furtunoasă nu mai auzisem... Toată vieața lor părea pusă într'o vorbă, tot sufletul într'o îmbrățișare, toată inima într'un sărutat.

»Ascultam pătrunsă de duioșie, le sorbiam vorbele și ecoul sărutărilor lor... Înțelesei din cele-ce spuneau că el o furase dela părinți, că fugea cu dînsa sub un alt cer, spre a trăi singuri, știuți numai de fericirea iubirii.

»El nu era așa de bogat ca ea, și se temeau mult de urmărirea părinților, cari o aveau numai pe dînsa, căci nu numai odată o auzii spunênd:

— »Dar' dacă ne-or da de urmă!

— »Ești copilă... E marea între noi!

»Dar' ea se temea în adâncul inimii, căci se strîngea la pieptul lui cald, aproape, mai aproape... și apoi mai șoptia din nou:

— »De cât să ne despărțim...

— »Mai bine moartea! sfîrșia el.

Și o săruta pe ochii albastri și pe pĕrul ei mai blond ca raza lunii.

»Deodată tresăriră de un gând:

— »Dacă am murì amêndoi!

— »Ar fi o fericire, dar' mai mare fericire poate ne așteaptă în vieață! adause el sărutându-o din nou.

— »In vieața cea mai fericită poate fi și durere, dar' în moarte e numai fericire! îngână ea așa de încet, că de-abia putù un val să-'i prindă rostul vorbei.

»Se sărutau ear' și ear' se strîngeau la sin, și ear' începeau să vorbească:

— »Vieața fără tine 'mi-ar fi chinul cel mai amarnic!

— »Decât o vieață fără tine, mai bine moarte! spunea și el, tremurând de pasiune.

»Și atunci îmi venì un gând milos. Erau tineri și mai fericiți ca ori-când; viitorul, fără doar' și poate, avea să le aducă multe dureri. Poate aveau să fie chinuiți de boală și de neajunsuri; poate erau urmăriți și aveau să fie prinși și despărțiți unul de altul. Nu era mai bine să-'i opresc în sinul meu?

»Ei doriau moartea laolaltă, decât vieața nefericită, și cine poate spune că în vieața lui pământească a fost fericit pe deplin?

Și atunci începui să clătin din ce în ce mai violent vaporul.

»Valurile îmi creșteau tot mai mari și tot mai furioase le năpusteam asupra meșteșugitei alcătuiri omenești.

»Un val mare, năprasnic, pătrunse înlăuntru și, cu el, printre călĕtori pătrunse și spaima de moarte. Alergări smintite, în toate părțile, țipete de groază, rugăciuni, se

împuținat, sinodul să hotărască în principiu *reducerea* (împuținarea) *protopopiatelor* și anume dela 34 la *20*. Consistorul să se îndrumeze a pregăti planul de reducere, și apoi ocasional, prin devenire în vacanță, să înceapă contopirea. Atunci și cercurile electorale să vor reduce, din ce vor urma multe îmbunătățiri a stărilor de azi. In sesiunea viitoare a sinodului, să se aducă planul studiat. — S'a dat comisiei organisătoare.

Deputatul *Dr. E. Cristea* a propus ca să se primească la *teologie* și elevi cu câte 2 clase comerciale care sûnt egale cu 6 gimnasiale, căci azi asta regulamentul seminarial nu o îngădue, deși tinerii cu studii comerciale au tocmai pregătiri foarte folositoare pentru vieața practică. S'a dat comisiei organisătoare.

Comisia școlară, prin *Dr. P. Șpan*, raportează în chestiile școlare. In firul desbaterilor, unde e vorba de starea școalelor poporale, deputatul *Dr. I. Mihu* propune, ca în viitor să se arete amănunțit, câte școale de-ale noastre primesc ajutor dela stat și cât? Propunerea s'a primit. — Fiind, în firul acelorași desbateri, vorba despre catechisarea elevilor la școalele străine, deputatul *Dr. Mihu* a făcut propunerea care s'a primit și ea, ca să se pună mai mare grije pe catechisarea *elevilor de meseriași* de prin orașe. Căci de pildă, spune dl Dr. Mihu, numai în *Sibiiu*, *Brașov*, *Orăștie și Sebeș*, să află peste *300* de elevi de meseriași numai români gr.-or. cari sûnt mai primejduiți a să perde între elemente străine, și catechisația lor va fi de mare folos, și din punct de vedere bisericesc și românesc, și să se arate asta în rapoarte sinodului. Propunerea s'a primit, cu lămurirea dată că altfel acest lucru, adecă catechisarea să face deja. I-să va da însă și mai multă grije

„Conferențe' ori „Reuniuni"?

Chestia *„Reuniunilor învățătorești"* pentru care guvernul cere statute, a ridicat o desbatere mai mare. Comisia școlară, a propus susținerea *„Reuniunilor"*, pregătirea și înaintarea grabnică a lor spre întărire. *Dr. V. Bologa* a propus însă *reîntoarcerea la „Conferențe"*, cari rămân în cadrul Statutului organic, fără să mai aibă lipsă de aprobări dela guvern și de rapoarte despre adunările lor *la inspectorii școlari de stat*, scrise, firește, acele rapoarte, în »limba statului« și în care oamenii pot induce lucruri cari să dee guvernului mână a să amesteca de nou și tot mai adânc în chestiile școalelor noastre.

Au mai vorbit: dnii *Dr. Barcian*, profesor seminarial din Sibiiu pentru »Reuniuni«, *Dr. Blaga*, profesor dela gimnasiul din Brașov, pentru »Conferențe«, *I. de Preda* tot pentru Conferențe, spunênd între altele că îndată-ce guvernul vine și cere că numai așa să poată funcționa »Reuniunile« dacă *el* le aprobă, nu mai poate fi Român cu inimă bună care să i-se pue la dispositie numai decât, și fără nici o temere!

M. Voileanu, a vorbit tot pentru »Conferențe«. Sinodul a primit să se înceapă pregătirea și organisarea grabnică de »*Conferențe*«, părăsind sistemul cu »Reuniunile«.

*

Ședința a V-a (28 Aprilie n.)

Președ. E. S. Metropolitul. Notar: *Ioan Moța*

Protopresbiterul V. Damian a propus, ca, deoare-ce consistorul n'a făcut încă nimic în cauza încassării sidoxiei, Sinodul să hotărască scoborîrea ei la 10 cr., ear' plata protopopilor s'o lase să o reguleze fiecare tract pentru protopopul seu. S'a dat comisiei organisătoare, unde sûnt încă acte în cauză.

In cauza *fondului de pensiuni preoțești*, s'a îndrumat consistorul a lua toate măsurile disciplinare bisericești față de preoții renitenți, căci despre mulți e dovedit că *pot*, dar' nu vreau să-'și plătească cuotele. Schimbare în Statutul fondului nu se va face până n'or fi scoase și restanțele. Anul trecut au incurs vre-o 15—20.000 fl. la fond, și azi fondul e de 121.000 fl. Când vor fi 200.000 se vor putea face socoți mai amănunțite și se vor putea regula mai bine relațiile lui cu membrii sei.

Asesorii consistoriali, oficialii și cancelliștii, apoi profesorii seminarului s'au rugat de urcare de salare în vederea scumpetei mari ce se prevede că va ținea încă mult.

S'a hotărît a se înainta guvernului rugare pentru a da el ajutor la acele urcări, pentrucă el, guvernul, plătește din vistieria comună, a țerii, pe 4 membri în consistor și 4 profesori seminariali. Dacă dar' ține la aceea ca să vadă lumea că dă din vistieria țerii acele plăți, apoi guvernul trebue să le și mărească în vederea scumpirii generale, cum 'și-a mărit plățile oficialilor de stat.

Pacea Lumii

Rĕsboiul spaniol-amerioan.

Rĕsboiul, deși fără obicĭnuitele forme de »declarare«, s'a început încă pe la sfirsitul săptămânii trecute. Statele-Unite americane au trimis Spaniei un »ultimatum«, vorba din urmă, că se-'și retragă de bunăvoe trupele din Cuba, și să o părăsască spre pacea ei și a statelor vecine, tulburate de nesfîrșitele revoluții de acolo! Spania, mândră, înțelegênd prin oamenii sei, despre înțelesul »ultimatului« american, nici n'a vrut sè-'l iee în mână, ci ambasadorului american la Madrid, i-a dat drumul d'acolo, nevoind să mai stee cu el și statul ce l'a trimis, de vorbă! Și s'au început — atacurile!

In noaptea de Vineri spre Sâmbătă, în săptămâna trecută, *o corabie de rĕsboiu* americană întâlnind corabia *neguțătorească* spaniolă, »Buenaventura«, *a tras cu tunul asupra ei!* Corabia spaniolă a stat locului, 'și-a tras steagul și s'a dat prinsă. Au dus'o într'un port (stație de mare, la țerm, pentru corăbii) american.

In schimb, Duminecă Spaniolii au prins și ei o corabie neguțătorească americană ce venea dinspre Anglia și pe care erau mărfuri de vre-o 5 milioane!

Spania și-a trimis flota sa în numĕr mare spre Cuba. Când au plecat, Spaniolii au scos și au desfășurat earăși vechiul lor stindard de glorie din timpii de mărire a țerii, sub care cei-ce pleacă, joară că se vor întoarce sau biruitori sau acolo mor!

In 24 Aprilie a sosit veste că Americanii au mai prins 2 corăbii spaniole »Matilde« și »Mignel Nover«. Pe toate le țin zălogite oare-cum până după rĕsboiu.

Insuflețirea în Spania e mare, ba cred chiar că Americanii de nu 'i-or bate pe apă, apoi pe insula Cuba n'o să-'i poată, că au acolo la 100.000 de soldați buni și vre-o 80.000 voluntari!

In America încă merg cu drag la rĕsboiu, căci soldații sunt grozav de bine plătiți: un sublocotenent (Lieutenant) are *3500 fl.* plată pe an! Un căpitan 5000! Zilele acestea s'a îmbrăcat în haine de marinari 200 de femei ce se îmbiau să fie duse în rĕsboiu! Dar' n'au fost primite.

Treburi Orășenești

Ședința dela 22 Aprilie a representanței orașului Orăștie.

Conchemată pe orele 3 d. a. ședința a fost bine cercetată. Peste 30 de membri să adunaseră deja la început. A ținut însă peste 3 ore și $^1/_2$ când apoi s'a ridicat, amînându-să continuarea ei pe altă-dată. Mai mare discuție a provocat chestia strămutării pădureților dela S.-Sebeș la Orăștie și cea a statorirei taxei de păsunat.

*

(Aducerea oficiului silvanal) dela Sebeș la Orăștie, pentru care să rup tare membrii Unguri din representanță și câțiva Sași, n'a dat mult nainte. S'a hotărît trimiterea unei scrisori ministrului de agricultură în cauză.

*

(Cererea vĕduvei Jahn) a fost retrimisă magistratului ca să vină cu propunere concretă în cauză, cât ajutor i-se cuvine.

*

(Păsunatul de vară în munți) s'a dat în arêndă pe anul de față cu 698 fl. 50 cr., cu vre-o 150 fl. mai puțin ca în anul trecut.

*

(Socoteala fostului fiscal orășenesc Dr. Klein) înaintată pentru procesele ce a purtat în cauzele orașului, s'a aprobat, pe cât a sunat; dar' fiindcă d-sa a luat încă o anticipație de 300 fl. dela oraș, pe care n'a pus'o în socoată, va fi îndrumat ca în timp de 3 luni să dee napoi suma ridicată, ce nu-'i compete.

Privitor la manipularea banilor ce fiscalii orășenești îi încassează dela partide să hotărește peste tot, că d-lor au să-'i servească cassei orașului în timp de 24 ore, și să nu-'i mai țină pentru a-'și detrage înșiși din ei, competințele.

*

(Socoteala fostului fiscal orășenesc Dr. Antoni) pentru procesele purtate să aprobă, avênd orașul a-'i mai da peste 100 fl.

*

(Parcelele de sub nr. top. 4280 și 3647) să dau în arêndă celor doi țerani ce au îmbiat câte 2 fl de una pe an.

*

(Licitația făcută pentru repararea podului ce aduce în strada Romosului) să aprobă.

*

(Lui Carol Imre) cancelist orășenesc i-s'a votat 20 fl. ajutor la salar pe anul de față. Ceruse urcare de salar, dar' prea târziu, fiind budgetul încheiat.

*

Taxele de păsunat.

Pentru taxele (plățile) pentru păsunat s'a iscat earăși o discuție mai lungă.

Să știe că încă anul trecut, representanța hotărîse cu majoritate de voturi, urcarea taxei de trei-ori așa de sus cum era, adecă de vită mare, dela 1 fl. să se urce la 3 fl. Dar' contra hotărîrii, dl Bercian împreună cu alți membri, au recurat. Rĕspunsul pe recurs încă n'a venit.

Pentru a regula chestia asta, s'a ales *o comisie* anume, care s'o studieze și să vină apoi cu propunere. Comisia a luat în socoteală toate împregiurările și a propus: până vine recursul contra hotărîrii din anul trecut *să se rĕmână la taxa veche*, ear' după aceea taxa de păsunat să se urce cu 50%, adecă dela 1 fl. de vita mare la 1 fl. 50 cr., de vita mică dela 50 cr. la 75 cr., de porc dela 25 cr. la 38.

Propunerea s'a înaintat magistratului și comitetului permanent al comunității. Magistratul și comitetul permanent n'au primit propunerea comisiei care sigur a străbătut cauza mai adânc până a făcut'o, ci au propus ear' urcarea întreită!

In ședința comunității chestia a provocat trei curente: unii cereau urcarea dela 1 la 3 fl., alții o urcare mai moderată, cum ar fi cea propusă de comisia ce s'a fost exmis, alții rĕmânerea la taxele vechi.

Pentru urcarea la 3 fl. erau mai puțini. Între ei cel mai hătălmaș și mai neîndurat față de sĕrăcime și fără privire la lipsa anului, a fost membrul Francisc Simon, directorul șovenist al gimnasiului unguresc din loc, apoi primarul Acker, căpitanul de poliție, bătrânul Sűkei, vicenotarul Rideli, și Bocz G.

Intre cei mai moderați erau membrii: Fr. Vitus, care zicea să se urce cel mult la 2 fl. sau chiar și numai la cât a proiectat comisia, dar' nu la 3, — apoi membrii Sași, dintre cari dl Karl Antoni a făcut propunere să se urce taxa numai cu 50%, adecă dela 1 fl. la 1 fl. 50 de vită mare și celelalte amĕsurat.

Contra ori-cărei urcări a făcut propunere membrul L. Bercian.

Eată anume și discuția ce s'a ridicat din parte românească contra urcării:

Membrul *L. Bercian* face luătoare aminte pe comunitate, că hotărîrea adusă anul trecut încă nu e resolvată de locurile mai înalte, deci trebue așteptat până vine de acolo și numai apoi să vedem ce să facem. Altfel să va recura și asta și tot acolo vom sta unde stăm azi; taxă tot nu să va putea incassa decât cea veche. Să se iee în socoteală și anul rĕu. Propune să se rĕmână la taxa veche.

Membrul *Const. Baicu* spune că ar da ei oamenii și mai mult, de ar avea păsune, dar' însăși locurile de păsunat nu-'s vrednice mai mult, că n'au ce paște vitele! E contra urcării.

Membrul *Ioan Moța* zice că nu vede ce *lipsă* adecă îl silește pe oraș să urce taxele acestea? Un oraș ale cărui socoteli nu se încheie cu perderi, care mai an 'și-a îngăduit luxul *de-a urca plățile slujbașilor* sei, căci are de unde, care și-a îngăduit luxul de a zidi în piață *o casă cu 28.000 fl.* deși aduce venit din chiria sa abia după *12.000 fl*, numai ca să aibă o casă pentru un »Oberst« când va avea »norocire« de el; care chiar acum își rupe călcâiele să aducă încă un rînd de *„domni"* străini *dela Sebeș*, și numai ca să-'i aibă, își îngădue luxul de a cheltuì și pentru ăștia oare-cari sume pe nimic, — ei, un oraș care așa de bine stă, ce lipsă are să arunce, așa din senin, alte greutăți *întreite* pe cea mai sĕracă clasă a locuitorilor sei, pe țerani? Și-apoi ce dreptate e aceea, că în vederea anului rĕu diurnistului dela casa orașului îi urci plata, ear' țeranului îi urci — darea? etc. E contra urcării.

Senatorul *Daniil David* arată *cu cifre* că nu e lipsă de o urcare așa mare. De se primește, de pildă, propunerea membrului Antoni, cu 1 fl. 50 cr., apoi de se îngădue pe păsunea din munți vite din comunele vecine, numai atâtea câte nu merg de aici, că e loc pentru vre-o 200 și de-aici nu merg nici 60—70, și cele din străini plătesc taxa îndoită, — așa păsunatul ar aduce un astfel de venit, că poate fi orașul deplin mulțumit și să nu urce prețul așa sus!

---

topiră deodată într'un muget suprem de desperare: valurile spărseseră vaporul, îi smulseseră cârma și-'l trăgeau în adâncimi.

»Printre primii căzuți în apă, erau și tinerii îndrăgostiți. Ea-'l încleștase cu brațele de mijloc și-'și lipise capul de sinul lui. Apa îi despletise pĕrul înfășurând pe tinĕr într'o mreajă de mătasă galbenă, care-'i împedeca mișcarea brațelor.

»Atunci vĕzui ceva de care mĕ cutremurai și eu, ceva sĕlbatec fără seamă, și atât de crunt cum numai inima voastră poate să mai fie!

»Simțind că moartea întinde mâna să-'l apuce, tinĕrul se scutură, deodată cercă să-'și miște brațul spre a înota, dar' se simți prins de brațele iubitei, care îl trăgeau la fund.

»Căută să se smucească din îmbrățișare, să se desfacă din pletele ei și să iasă la suprafață, dar' brațele îl țineau strîns, pĕrul se lipise de haine.

»Un val îi ridică din nou la lumină; la câțiva pași catargul frânt plutia pe deasupra.

»Atunci se începù lupta cea mai cumplită pe care am vĕzut-o vre-odată; omul se prefacù în fiară, o fiară care trebuia să trăiască. Cu smuciri nemiloase, smulse și rupse pĕrul frumos al iubitei, începù s'o loviască și să-'i muște pieptul care îl apăsa și brațele cari îl strîngeau dar' cari nu simțiau nimic, căci nevinovata copilă se stînsese.

»Toată furia care a clocotit în mine, toată ura de oameni care m'a frământat atâtea mii de veacuri a început să-'mi urle în piept când am vĕzut lașitatea asta fără pereche sub soare.

»Am tîrît canalia de om în adâncul cel mai dedesubt, n'a rĕmas stâncă de care să nu-'l lovesc, și nu 'i-a rĕmas os pe care să nu 'i-'l fac praf, nici fibră pe care să nu 'i-o rup în mii și mii de fărîmi.

»Și când din toată nemernicia aceea pământească n'au mai rĕmas decât frânturi, le-am adunat pe toate și pe toate le-am svîrlit afară din cuprinsul meu, în lumea voastră, mârșavă ca și el, și mârșavă ca și tine.

— »Dar' și ea era făptură omenească, gemù doborît tinĕrul; de ce 'mi-ai luat-o?

— »Ea nu e om; ea-'i D-zeu viu, e femeie, suflet de înșelător ce ești! toate cântecele tale nu fac cât o vorbă a ei, și toate lacrimile și gemetele tale nu prețuesc cât un suspin pe care ai fi făcut-o să-'l scoată! Tu cânți ca să fii mărit, plângi ca să minți, gemi ca să înșeli... Nu erai vrednic de ea, și mi-a fost milă de atâta nevinovăție să cază în brațele ucigătoare ale unui om nemernic... In brațele mele am prins-o și în brațele mele va sta pe vecie. Acolo, în adânc, 'i-am făcut leagăn de mărgean, și desmerdăriile mele au s'o mângâie vecĭnic, și nici-odată n'au s'o întineze și nici-odată n'au s'o doară... E iubita mea, de acum 'nainte, căci marea iubește, cum toată omenirea voastră nu va putea iubi.

Și pe întinsul apelor care începuseră să se frământe, alerga ecoul sinistru al vorbelor din urmă: »Nici-odată!..«

— Mĕ vei primi atunci și pe mine, mare neînțeleasă... primește-mĕ alături de dênsa! rosti desnădĕjduitul, aruncându-se de pe înălțimea stâncilor, în clocotitoarea misterioasă.

Un urlet cutremură imensitatea apelor, o furie de glasuri se înălță, din adâncimi neștiute până în zări.

— Afară! Afară! urlau valurile mâniate.

Și din vîrtejul de ape furioase, rĕsări trupul neînsuflețit al amantului.. O întreagă oaste de valuri începù să-'l alunge de pe urmă; îl ridicară și-'l aruncară pe mal, departe de inima largă a mării.

Al. Antemireanu.

In urma acestor discuții dispozițiile erau de așa, că punêndu-se la vot în chip rațional, urcarea la 3 fl. cădea mai mult ca sigur. Dl primar însĕ a făcut o confusie din care azi nimeni nu știe ce s'a hotărît.

De punea la vot întâi propunerea *cea mai îndepărtată*, cum se tace peste tot, adecă a membrului Bercian, asta era spriginită de prea puțini.

In locul al doilea venia propunerea membrului Karl Antoni. Cei-ce au spriginit propunerea întâiu și vedeau că au căzut cu ea, natural că sprigineau și ei acum pe asta mijlocie, și asta întrunia apoi aproape 2 treimi de voturi.

Așa era natural sĕ se urmeze votarea.

Primarul însĕ a pus întâi la vot, prin sculare, propunerea cea cu 3 fl. A întrunit ***11*** din vre-o 28 votanți, apoi a început a numĕra pe cei-ce au rĕmas șezênd, că de-or fi mai mulți cei-ce șed, apoi asta cade și sunt primite *taxele vechi!* Asta însĕ nu o voiau toți nici din cei-ce ședeau, că unii erau contra urcării la 3 fl., dar' și contra rĕmânerii la 1 fl! «Decât sĕ fie așa, (cum explica, foarte greșit, primarul) mai bine mĕ scol și eu«, zice un membru și sĕ scoală! Sĕ numĕră de nou, sûnt 12. Unii sĕ nĕcăjesc și părăsesc sala. Sĕ mai scoală unul. Sĕ numĕră de nou. Sûnt — 13!

Sĕ face contraprobă. Votează contra urcării la 3 fl. *11 inși.*

Primarul, *fără a pune la vot și propunerea dlui Carol Antoni, cea mijlocie*, declară dară primită urcarea la — 3 fl!

Dl Bercian insinuă vot separat. Enunțarea »conclusului« firește se va recura.

Fiind și timpul înaintat și spiritele agitate de confusia produsă prin procedura președintelui, — ședința s'a amînat.

CORESPONDENȚA

Romos, Aprilie 1898.

Dle Redactor,

Cu plăcere aș fi cetit corespondența dlui »Spiridon« publicată în Nr. 13 al valoroasei noastre foi „*Revista Orăștiei*“ sub titlul »Prostii patriotice sau prelegeri economice«, dacă respectivul domn din tufă scria adevĕrul și nu sgornituri, ce numai unai gavaler de firma d-lui se pot adscrie.

E adevĕrat, că ministrul de agricultură a rînduit ținerea de prelegeri din ale agronomiei prin anumite persoane și poate chiar în limba statului, apoi că la ce resultat va fi ajuns pân'acum, aceasta nu o pot constata.

Drept este, că respectivii prelegĕtori neposedând limba română deloc — la ce nu Românii din Romos poartă vina, după zisa dlui Spiridon — a preles în limba statului; poporul s'a adunat știind că se va afla între conducĕtorii lui și de aceia cari le știu tălmăci ce le-au spus domnii exmiși. Fie convins dl Spiridon, că chiar în comuna Romos, — în care dînsul poate numai așa a picat ca musca în lapte — se află oameni, cari sunt în stare a tălmăci poporului ce s'a preles din partea respectivei comisiuni agronomice, ba ce e mai mult au și cunoștințe economice mai multe ca badea Todor din capul satului la care dl Spiridon reflectează.

Fac atent pe respectivul corespondent, că de altă-dată sĕ fie cu băgare de seamă la ceea-ce voește a preda publicului cetitor și nu publice sgornituri, deoare-ce fiind și dînsul poate de față la acele prelegeri ținute în Romos, nu poate afirma, că s'a ținut 3 prelegeri în limba maghiară ci numai una, și nici pe aceasta nu a tălmăcit-o notarul comunal, precum susține ci învĕțătorul Ioan Fleșeriu; ear' prelegerea despre creșterea vitelor s'a ținut în limba românească de către veterinarul comitatens.

La aceste prelegeri nu s'a adunat poporul de sunelul tobei, deoare-ce despre aceasta a avut cunoștință mai de mult luând parte chiar și locuitori din comuna vecină Romoșel, ci prin sunetul tobei s'a făcut cunoscut poporului numai ora când se vor începe acele prelegeri. (Adecă *s'a bătut doba* că la câte ore sĕ se adune oamenii, dar' pentru aceea poporul — nu s'a adunat la sunetul dobei. Red.)

Că după sĕvîrșirea prelegerilor s'au dus mulțumiți la »adălmaș«, aceea e o adevĕrată minciună. S'a făcut, drept, o pausă în care timp notarul comunal a învitat pe comisiune la masa sa pentru a prânzi împreună, atât a fost »adălmașul« pretins de dl Spiridon.

După prânz a fost rugată comisiunea din partea dlui Amlacher Albert preot ev. lut., ca sĕ binevoească a merge și la Sașii d-lor și sĕ le țină și acolo o prelegere, luându-'și asupra sarcina a o tălmăci în limba credincioșilor sei; însĕ dintre membrii comisiunii fiind unul de naționalitate germană, dînsul a fost pregătit a prelege chiar și poporului românesc, însĕ nefiind cine sĕ o tălmăcească corect în limba română, a preles la noi în limba ungurească un altul dintre membrii comisiunii și astfel comisiunea fiind învoită a ține în două locuri prelegeri deoparte ear' de altă parte și din causa mulțimii poporul a aflat de bine a se desbina în două părți ca cu atât mai bine sĕ poată auzi cele prelese.

Acesta este adevĕrul și nu aserțiunile dlui Spiridon. Fie-'mi permis a-'l declara în fața publicului cetitor de om intrigant și malițios. Dacă dl Spiridon scria adevĕrul, atunci la tot casul nu scria sub nume fals, fără își scria numele adevĕrat ca sĕ-'l cunoască publicul cetitor.

In fine rog pe dl Spiridon sĕ iasă din întunerec și sĕ stee cu mine de vorbă și atunci îi voiu dovedi neadevĕrurile scrise în publicitate.

Acesta este purul adevĕr pe care în cas de necesitate, cu toți cei cari au fost presenți îl pot dovedi. *Nicolau Dubleș,*
notar com.

*

Am publicat această rectificare a dlui N. Dubleș, întrucât »Spiridon« 'i-a făcut nedreptate a-'l confunda pe d-sa cu înv. Fleșeriu. Regretăm confusia aceasta de *persoane,* dar' încolo, indiferent că Stan ori Bran a fost tălmaciul, *judecata adusă* prin articlul »Prelegeri economice sau prostii patriotice« *asupra ținutei Românilor din Romos ce au luat parte la acele prelegeri, rĕmâne neschimbată!* Pe popor noi nu-'l putem într'atâta osândi, căci el se duce și el unde vede și pe popa și pe dascălul, mai și pe notarul — român, dar' judecata aceea cade greu asupra inteligenților și a cărturarilor din această comună, ca unii ce au îndemnat poporul la un pas din punct de vedere *românesc*, foarte *umilitor, batjocoritor* chiar, pentru el!

Și noi asta e ce am dorit sĕ se zbiciue prin acel articlu venit nouĕ dela un foarte bun Român, pe care o vorbă »patriotică« nu-'l poate atinge!

NOUTĂȚI

Dar pentru biserică. Dl Ioan Baciu, comerciant în Hațeg, a dăruit bisericii gr.-or. române din Măceu, cu ocasiunea sfintelor Paști, o icoană foarte frumoasă, în preț de 10 fl. Primească binefăcĕtorul sincerile noastre mulțumite și dee bunul D-zeu ca rugăciunile rostite de credincioși în sfintele sĕrbători pentru această podoabă, sĕ-'i fie spre cea mai mare fericire. M ă c e u, la 18 Aprilie 1898. In numele comitetului bisericec *Iuliu Buzdugan,* curator.

*

Protopresbiterul gr.-or. nou ales la Deva, dl *George Roman*, pân'acum paroch în Sânt-Nicolaul-mic (episcopia Aradului), a fost Dumineca trecută chirotesit de protopresbiter pentru tractul unde e întărit. In curênd dl Roman își va ocupa postul.

*

Concert. Duminecă în 1-Maiu st. n. a. c. se va da de către orchestra diletanților din Orăștie un Concert în sala hotelului »Széchenyi«, la mese întinse. Intrarea 40 cr. Venitul e destinat pentru acoperirea cheltuielilor instrumentelor musicale de nou procurate. Programa: 1. »Is schon recht«, marș de Th. F. Schild. 2. »Potpouri« Aus der Bettelstudent, de C. Millöcker. 3. »Cagliostro Walzer«, de I. Strauss. 4. »Der Caffeetratsch«, Characterstück v. R. Raiman. — Pausă. 5. Potpouri: »Pfingsten in Florenz« de Czibulka. 6. Quadrille: der Ziegeunerbaron de I. Strauss. 7. »Alein mit Ihr«, walzer de E. Waldteufel. 8. »Volks Hymmen«. 9. »Die Infaulenza«, Scherz Galopp de I. Oser.

*

Protopresbiterul gr.-or. întărit la Abrud, dl *Petru Popovici,* fost paroch și administrator protopresb. acolo, a fost Dumineca trecută chirotesit întru protopresbiter.

*

Trăsnet. In urma ploii ce a căzut Sâmbăta trecută între orele 1 și 2 din zi asupra Orăștiei și jur, s'a descărcat un trăsnet puternic asupra șurii lui Ioan Tivĕruș, econom în Beriiu, prefăcêndu-o în câteva minute în cenușe. Paguba se urcă la 500 fl. Omul n'a fost asigurat.

*

Advocat în Făgăraș. Dl Dr. *I Șenchea* face cunoscut, că a deschis cancelaria advocațială în Făgăraș, (Piața mare Nr. 25 lângă Hotel „Mercur“.)

*

Un Român în armata spaniolă. Foile din România aduc știrea, că dl A. Ghica din Iași, a cerut dela ministrul de rĕsboiu al Spaniei sĕ fie primit în armata spaniolă. Cererea i-s'a împlinit. Dl Ghica va întra în armata spaniolă cu gradul de locotenent. D-sa este un tinĕr foarte curagios și a făcut multe călătorii prin Africa.

*

Avis. Dl Dr. Glemente Barbul, advocat, face cunoscut, că 'și-a deschis cancelaria advocațială în Deés, Posta-utcza Nr. 34.

*

Sărăcia, tovarĕșa dureros de îndrăgită de poporul nostru, îl amenință crud cu fioroasa sa iubire. Se știe, cum am scris și noi la timpul seu că statul a hotărît sĕ dee ceva cucuruz mai ieftin poporului. S'a dat și în comitatul nostru. In notariatul Bradului, de pildă, s'au trimis — 28 saci. O picătură, într'o mare de lipsă! Decât așa ajutor, mai bine fără el. Cel puțin nu-'ți poate scoate ochii că »ți-a dat«.

Dar' o nenorocire nu vine mai nici când singură. In mai toate părțile, atât aici pe la noi cât și prin Zarand, pe lângă rĕul anului în bucate, li-a perit oamenilor și oile mai toate de călbază, ba și viței mai tineri chiar, precum și porcii.

*

Sĕmĕnăturile în Zarand. Sĕmĕnăturile de toamnă în comitat peste tot, dar mai ales în Zarand, precum aflăm, au iernat rĕu. Grâul a perit în mare parte și acum, rĕsărit, e foarte rar. Au mai venit ploile, cari deșteptaseră oare-cari nădejdi în inimile poporului, dar fiind prea vehemente, au scos apele și păraiele și au stricat mai mult de cât au folosit. Crișul-alb, spre pildă, a eșit așa rĕu din alvie, că a înămolit toate holdele din jurul seu și abia pe sĕrbătorile Invierii apa s'a mai retras.

*

O primejdie. Intre multele rele ce roiu sĕ lasă și sĕ lățesc peste această nefericită patrie, e și acela, că, mai ales printre naționalități au început a sĕ da slujbele publice pe mâna câtor vrednici și nevrednici. Mai ales »fiii lui Israil«, acești fii desmerdați și ai Arpadinilor, încap în slujbe fără mai nici o pregătire, decât cu așa zisa »Schwindl-Curs«-uri, pregătiri false, înșelate. Și odată-'i vezi »notari«, executori, etc. Vai apoi de poporul pe care lipitoarea cade în forma sa nouă! Studenți imbecili și strengari alungați, netrĕbuiți nicăiri ni-'i pun nouĕ »domni« pe cap!

*

Foc în teatrul orășenesc din Arad. Joi în sĕptĕmâna trecută s'a iscat foc în culisele teatrului din Arad. A ars o mare parte din mobiliar. Paguba e de vre-o 10.000 fl. Causa focului e necunoscută.

*

O întêmplare înfiorătoare într'o menagerie. In menageria Koczka din Timișoara, s'a petrecut cu prilegiul producțiunii din urmă un lucru îngrozitor. Trei îmblânzitori au întrat în cușca cu lei, când fără de veste un leu s'a repezit sĕlbatic asupra lor. Unul dintre ei, mai norocos, a scăpat ca prin minune, neatins, pe când ceialalți doi au fost sfâșiați în bucăți de sĕlbaticele fiare.

*

Prețul bucatelor, îndeosebi a grâului, e foarte ridicat. In Brad de pildă, grâul e cu 3 fl. mĕsura și totuși nu sĕ aduce în piață decât foarte rar. De asemenea scumpă e mazărea. Cucuruzul e 1 fl. 30 cr. până la 1 fl. 35 cr. mĕsura de 30 litri și trece tare. In părțile noastre sĕ aduce mult dinspre Brașov — România, ear' în Zarand avênd legătură de tren cu Ungaria, sĕ aduce de pe șesul Ungariei. Ce-i îmbucurător e, că poporul, Românii mai cu prindere, s'au pus sĕ facă concurență Jidovimii. Zarandanii aleargă cu grosul prin Ungaria și aduc, și dau în toată Joia în Brad, la târg, 8—10 vagoane. Așa Jidovii sûnt siliți sĕ dee și ei cu aceleași prețuri mai creștinești și nu pot trage atâtea piei de pe urechile poporului câte ar vrea.

*

Ingropat de viu. In Paris s'a întêmplat mai zilele trecute un curios cas de înmormêntare. Un om de 36 ani, cu numele Poinsignon, a murit o moarte momentană în casa unde locuia. Fiind strĕin, după-ce visitatorul de morți a constatat că e mort, i-s'a făcut înmormêntarea fără de nici o ceremonie. Nu mult după aceasta, vecinii au început a șopti că el ar fi fost înmormêntat de viu, căci nu mai demult ca în anul trecut, el a zăcut în letargie o lună întreagă. Poliția a lăsat ca sĕ-'l desgroape, a dus apoi sicriul în casa mortuară și l-au deschis. S'a dovedit apoi, că corpul nu era țeapăn și nici semne de putrejune nu avea. Nici medicii n'au putut sĕ întărească dacă e mort sau ba. De atunci omul zace în casa mortuară păzit de servitorul Constant, un mosneag de 72 ani, care se joară pe toți sfinții, că mortul nu peste mult va învia.

*

Trupele austrice din Creta s'au întors acasă, sĕptĕmâna trecută. Capii lor, viceadmiralul Hinke, șeful flotei, Gussek, comandantul batalionului de inf. 87 și căpitanul Iedina, au sosit în 18 Aprilie în Viena, spre a se înfățișa M. Sale Impĕratului, dându-'i samă de cele vĕzute și petrecute în timpul ședерii în Creta, precum și pentru a-'i mulțumi pentru distincțiile ce le-a făcut.

Notiță Literară.

„Biblioteca Teatrală“, edată de »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, sub supraveghierea dlui *Virgil Onițiu*, a făcut la sfîrșitul sĕptĕmânii trecute o plăcută surprindere publicului român: i-a pus la dispoziție în librăria N. Ciurcu din Brașov și în toate librăriile române, *patru broșuri deodată*, cu prețuri moderate (5 cr. coala tipărită).

Nr. 1. al »Bibliotecii Teatrale« îl formează comedia „*Soare cu ploaie*“ de Iosif Vulcan, zelosul președinte al Societății de teatru. In fruntea broșurei, e frumosul și reușitul „*Prolog*“ reprodus și de noi în »Revistă«.

Nr. 2: »*Idil la țară*«, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu.

Nr. 3: »*Biletul de tramvai*«, comedie într'un act de Gr. Mărunțeanu.

Nr. 4: „*Un om buclucaș*“, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu.

Numerii 1. 2 și 4 costă câte 20 cr., Nr. 3: 15 cr. Broșurile formează proprietatea librăriei editoare N. I. Ciurcu.

Despre cuprinsul însuși, nu mai încape discuție: e prea bun. Piesele pe ales, de cele mai de spirit, cari fac plăcere adevĕrată cetitorului și-'i lasă și oare-cari învĕțături bune.

Limba apoi, e neexcepționabilă. Dl Onițiu, unul dintre cei mai distinși prosatori români, revidiază și îndreaptă fiecare piesă, așa că strălucirea stilului din scrierile d-sale originale, o imprimează și pieselor ce apar în »Biblioteca Teatrală«. O singură dorință s'ar putea doar' exprima: Avêndu-sĕ în vedere, că piesele or sĕ fie jucate în multe locuri și în fața unui public de nivou intelectual mai modest, prin orășele mici, prin sate chiar, în fața măestrilor și țeranilor, ce n'au vreme sĕ învețe limba înaltă literară: întrucât numai sĕ poate, neologismele nepopulare sĕ fie încungiurate și înlocuite prin cuvinte poporale adesea aievea mai frumoase ca cele »înalte«.

Hârtie bună, tipar foarte frumos, plăcut ochilor; peste tot și înfățișare din afară »Biblioteca Teatrală« e drăgălașe.

Ii dorim spor mare și fericit!

*

„Imnuri și ode“ dedicate Exc. S. Dr. Victor Mihali de Apșa cu prilegiul sĕrbărilor arangeate la Blaj la instalarea Sa de Archiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia—Făgăraș în 1895, — de Emil Sabo, au apărut la Sibiiu. E o broșură de 8 foi cuart, tipărită elegant în colori; cuperta în tricolor național: litere roșii, pe câmp galbăn cu încadrare albastră. Cuprinde 10 ode și imnuri ocasionale reușite.

FEL DE FEL

El e »de neam«!.. Președintele republicei de Transwaal, Krüger, și-a început înaintarea pe treptele vieții, foarte de jos. Dar' totdeauna cu drag își aduce aminte de zilele în care soartea nu-'l ridicase încă nimic dela pământ... Despre asta a dat el o strălucită dovadă într'o zi, când un nobil »Lord« englez l'a visitat. Krüger avênd mare ciudă pe Englezi, le urește limba foarte și n'a vrut sĕ vorbească cu Englezul decât prin tălmaciu.

— Spune dlui președinte, a zis Englezul, pe care această primire cu tălmaciu l'a cam atins, că sûnt unul dintre cei mai vechi Principi ai Marei Britanii...

Președintele a murmurat ceva și a dat numai din cap îndĕrĕtnic.

— Spune-'i încă dlui președinte, a urmat Englezul vĕzênd că vorba nu-'i prinde și președintele tot sĕ poartă așa de-a călare cu el! — spune-'i că am fost vice-Rege!

— Spune-'i Englezului ăstuia, i a rĕspuns Krüger, perzêndu-'și rĕbdarea, că dacă-'i vorbă de ce am *fost*, apoi eu am fost — porcar!

Și cu aceasta conversația s'a gătat; Englezul s'a depărtat, vĕzênd că toate provocările sale la »vița« mare, nu prind în fața afurisitului de African..

*

Stăpânul. — Ioane, vezi tu, eu sûnt mai iute îmbrăcat de cât tine!

Sluga. — Cum sĕ nu te îmbraci mai iute, când ai slugă!..

*

Soție musicală...

— D-ta te-ai însurat cu fiica capelmaistrului nostru?

— Da, și pot sĕ-'ți spun, că a moștenit peste mĕsură talentul tatălui ei, căci mai în fiecare zi mĕ pomenesc cu câte un „*Marș*“, după care însĕ pune îndată și vorbele: »afară, bețivule«!

Chestii Școlare

„Statul învețătoresc poporal
în oglinda timpului modern".

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung,

(Urmare.)

Cu aceasta, se înțelege de sine, nu voim a afirma aceea, că în fiecare învețător se află recerințele unui »inspector«. Ingăduim și aceea, că e greu a alege, dintre toți, pe adevěratul om, însě e cu putință. Cu plăcere îngăduim mai departe și aceea, că ici-colo e mai bine dacă învețătorii nu dintre ei își capětă pe șeful lor, pentru-că sunt învețători, cari pe unul strein de specialitatea sa mai bine îl ascultă și mai bucuros 'i-se supun aceluia, decât unuia dintre foștii sei colegi, și decât sě primească sfaturile aceluia, de-ar fi date chiar cu cea mai mare bunăvoință, sau de s'ar purta în modul cel mai gingaș. Asta însě nu e dovadă contra principiului adus aci înainte, ci numai arată, că astfel de învețători nu sunt încă destul de copți spre a putea înțelege supremația colegului lor, poate din închipuire, sau fiindcă doar' se tem că aceștia, le-ar umbla prea mult în călcâe și s'ar uita în cartea lor, de ce dela un om strein de specialitate, n'ai sě te temi așa tare, sau poate fi și aceea, că cu alegerea n'a nimerit pe adevěratul inspector. Pentru-că sunt dintre învețătorii numiți ca inspectori și de aceia, cărora domnia cea nouă li-se prea sue în cap, cari față cu supușii lor prea joacă pe »superiorul« și îi tractează într'un mod tare vătěmător, prin ce provoacă resistența acelora. Dar' acestea sunt numai excepțiuni, cari nu schimbă valoarea regulei. De altcum nu voim a vătěma pe domnii teologi și limbiști. Cu plăcere recunoaștem, că bărbații cualificați academicește stau în cultura generală și specialitatea lor mai presus decât învețătorii. Aceasta însě nu e autoritate dărîmătoare *pe terenul școlar* poporal. Nici aceea nu voim a disputa, că între cei academicește cualificați nu s'ar afla unii, cari au simțěminte adevěrate, bunăvoință, atragere și interes cătră școală, dar' ca regulă nu o putem primi.

Mai departe, nici aceea nu stă că doară din ură contra statului preoțesc ori profesoral nu-'i vedem bine ca inspectori, căci, știut este, ei stau cu mult mai aproape de noi de cât ori-care altul din alt stat, ca consorți de lucru, și ca continuătorii lucrului nostru, îi știm respecta. Nici aceea nu o voim, ca în principiu sě fie exchiși dela inspecțiunea școalei poporale, dar' accea o cerem, că la acest oficiu numai acei bărbați sě se denumească, cari au dat dovezi că sunt »născuți«, cum se zice, spre aceea și exchid ori-ce dubietate. Și oare această pretensiune este așa peste fire, că cu drept s'ar putea înfrunta învețătorimea pentru dînsa? Oare această imputare nu dovedește că cu cât de puțină considerare sunt tractați învețătorii? (Va urma.)

Mulțămită publică.

La serata teatrală care s'a arangiat în Cugir la 8 Ianuarie st. n. a. c. în folosul bibliotecii școlare, au incurs următoarele suprasolviri: Dela dl Augustin Berian, silvicultor 1 fl.; dl Bihary Ödön, silvicultor 1 fl.; dl Ionuțu Ștefănescu 1 fl., dl Niculae Olariu 1 fl., dl Costantin Olariu 1 fl., dl Precup Herlea, not. 1 fl., dl Niculae Dubleș, not. în Romos 80 cr.; dl Demian Bria, înv. 60 cr. ;dl Niculau Muntean, preot în Jibot 50 cr.; dl Ioan Cincora 50 cr., dl Fekete Jozsef, poștar în loc 50 cr., dl George Bogdănescu (Romos) 50 cr., dl Ioan Crăciun (Dostat) 50 cr., dl Johann Untch 50 cr., dl Hirsch Izidor 50 cr. Am mai primit dela dl Valeriu Milea (notar în Tilișca) 2 fl., dl Márkup Ferencz (șeful fabricii din loc) 1 fl., dl Tanenberg Géza (inginer la fabrica din loc) 50 cr., deși dênșii au fost împedecați de a putea lua parte la petrecere. Venitul întreg a fost 50 fl. 10 cr., spese 38 fl. 6 cr., venit curat 12 fl. 4 cr.

Onoratului public sě aduce și pe calea aceasta pentru spriginul moral și material cea mai mare mulțămită.

Cugir, la 3 Februarie 1898.

Valeriu Recei,
învețător.

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barițiu.**

Din public.

— Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește respunderea. —

Geehrter Freund! Als deine Vertreter sind wir heute beim Herrn Dr. Hermann Klein erschienen und haben von ihm für die in der heutigen „Revista Orăștiei" und „Szászváros" erschienenen Erklärung gebrauchten beleidigenden Ausdrücke Genugthuung verlangt, Herr Dr. Hermann Klein erklärte, dass er dich in der erwähnten Erklärung nicht beleidigt hat und nicht beleidigen wollte und auf unsere direkte Anfrage, ob er seine Vertreter zu nennen bereit sei, dass er keine Vertreter nennt. Somit müssen wir unsere Aufgabe als beendet betrachten. Broos, am 23. April 1898. Hochachtungsvoll Dr. Aurel Muntean de Füzes m. p. Dr. Silvius Moldovan m. p.

Obiges Schreiben spricht eine beredte Sprache und ich will demselben nur Einiges noch hinzufügen. Herr Dr. Hermann Klein hat mich durch seinen frechen Artikel in hohen Grade beleidigt, ohne die Konsequenzen tragen zu wollen; er hat es für gut befunden die Beleidigung abzustreiten und so das Gebiet der Lüge betreten um die Satisfaktion verweigern zu können. Herr Dr. Hermann Klein hat meinen Formfehler in schamlosester Weise ausgenützt und nützt ihn auch jetzt noch aus.

Sein Bestreben ist einzig und allein darauf gerichtet sich nicht zu stellen, mich aber wo moglich zu compromitieren.

Gemach Verehrtester! damit dies geschehen könne dazu gehören in diesem Falle zwei, Sie Herr Dr. Klein und *ich*. Es ist freilich unschön genug von mir, dass ich Sie nicht so leichten Kaufes zum Helden werden lasse wie es ausser Ihnen auch ihre guten Freunde wünschen. Herr Dr. Klein verschweigt, dass er mich zuerst in niedriger Weise denunziert hat und behauptet am Schlusse seiner Erklärung, er sei gezwungen gewesen auf gerichtlichem Wege Satisfaction zu verlangen. Wie grossartig! Nunn freilich die gerichtliche Satisfaction ist den Herrn Dr. Hermann Klein viel angenehmer sintemalen er schon einige Praxis darin erworben hat. Ich schliesse und erkläre ganz ruhig und ich glaube nach den Antezedentien mit Recht den H. Dr. H. Klein für einen Lügner und Feigling, von dem ich mich mit Verachtung abwenden muss.

Hiemit halte ich die Angelegenheit auf dem Wege der Presse für erledigt.

Broos, am 23. April 1898.

Dr. Arnold Bock,
Advokat.

Szám 219—1898 bvghtó. (327) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a puji kir. jbiróság 1897. évi 6058 számu végzése következtében Dr. Suciu Gábor ügyvéd által képviselt Reinhart Fülop javára Máthé Imre és neje ellen 358 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 416 frtra becsült butorok nyilvános árverésen eladatnak. Ezen ingók Székely Györgynek Meskó Antal, továbbá részben Ivánovits Jánosnak Meskó Antal és neje ellen vezetett végrehajtás alkalmával felülfoglaltattak, az árverés ez utobbiak részére is kitüzetik.

Ivanovits János javára külön foglalt egy Singer féle varógépre is kitüzetik az árverés.

Mely árverésnek a hátszegi kir. jbiróságnak 3279. 1898. számu végzése folytán 358 frt tőkekövetelés, ennek megállapitott 6% kamatai és biróilag már megállapitott költségek erejéig Hátszegen a Meskó Antal házánál leendő eszközlésére **1898 évi május hó 7-ik napjának délelotti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Hátszegen 1898. évi április 22-én.

Csucs Gyula,
kir. jbirósági végrehajtó.

Intreprinzětor român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însě onoratelor *comitete bisericești și școlare* din comitatul Hunedoarei, că iau în intreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele **școli** *din comunele* **Romos, Romoșel, Balomir, etc.** *In* **Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga erreilor, sala de gimnastică a collegiului etc.,** *iar' acum am în intreprindere* **biserica din Berliu și cea din Câmpuri-Surduc,** *și alte edificări.*

Recomandându-mě binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

Nicolae Părău,
edificător, în Orăștie.

(164) 3—

ATELIER de TÂMPLAR

Drumul țerii Nr. 3.
Casa proprie.

ȘI

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul îmi iau voe sě atrag binevoitoarea luare aminte a onor. public din **Orăștie și jur,** asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

Mobile de casă

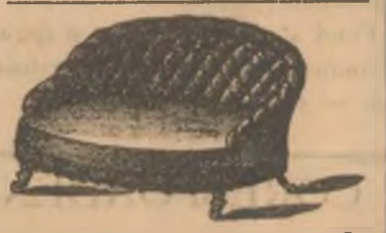

precum: **scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele,** etc. ce sě află totdeauna gata, ori, la dorință, sě gătesc după plac și în grabă!

Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormêntări,

precum:
sicriuri, de aramă, nuc, goron și de brad, pompoase ori simple;

cruci, cununi de mort, și toate **pânzele** de lipsă!

Sunt 19 ani decând am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (**drumul țerii Nr. 3**), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temeinic.

Rugând onoratul public pentru numeroase comande, îi promit lucru bun cu *prețuri foarte ieftine!*

George Brassai
măsar.

(145) 1—15

„ARDELEANA"

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĚȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3,000.000. (293) 8—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) **acordă împrumuturi** cu interese de **8%**;
2) **primește depuneri,** dela particulari cu **5** și cu **5½**, ear' dela corporațiuni culturale cu **6%**;
3) **cumpěră și vinde realități;**
4) **cumpěră și vinde marfuri și producte;**
5) **arěndeaza și exarěndeaza realități;**
6) **cumpěră și vinde efecte publice;**
7) **mijlocește operațiuni,** specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orěștie, 1898.

Direcțiunea.

„MINERVA" institut tipografic în Orăștie.